

PHÒ GIÁ VỀ KINH

Hoạt động 1. GV dựa vào chú thích (★), trang 66 và (1), (2), trang 67, SGK để nói qua về tác giả Trần Quang Khải, hoàn cảnh ra đời của bài thơ, hai chiến thắng liên quan đến hai địa danh : Chương Dương, Hàm Tử. GV có thể yêu cầu HS nhớ lại kiến thức sử học về cuộc kháng chiến chống giặc Mông – Nguyên đời Trần và nhấn mạnh hào khí chiến thắng (thường được gọi là hào khí Đông A ; chữ *Trần* gồm bộ "Phụ" ở bên trái và chữ *Đông* ở bên phải, chữ *A* cũng có bộ "Phụ" ở bên trái như chữ *Trần*) đã tạo ra bài thơ.

Hoạt động 2. GV dựa vào chú thích (★), hướng dẫn HS hiểu về thể thơ ngũ ngôn tứ tuyệt (Đường luật), từ đó yêu cầu nhận dạng thể thơ của bài *Phò giá về kinh* trên các phương diện : số câu, số chữ trong câu, cách hiệp vần.

Hoạt động 3. GV nêu câu hỏi để HS trả lời : Bài thơ có những ý cơ bản gì ?

Hướng kết luận : Có hai ý cơ bản :

Ý 1 (hai câu đầu) : Sự chiến thắng hào hùng của dân tộc trong cuộc chống quân Mông – Nguyên xâm lược (chú ý giải thích cách đảo trật tự trước sau khi nói về hai chiến thắng : Chiến thắng Chương Dương sau nhưng được nói trước là do đang sống trong không khí chiến thắng Chương Dương vừa diễn ra, kể đó mới sống lại không khí chiến thắng Hàm Tử – trước đó khoảng hai tháng).

Ý 2 (hai câu sau) : Lời động viên xây dựng, phát triển đất nước trong hoà bình và niềm tin sắt đá vào sự bền vững muôn đời của đất nước.

Hoạt động 4. GV đặt câu hỏi để HS trả lời : Bài thơ có ý tưởng lớn lao và rõ ràng như thế nhưng cách diễn đạt ý tưởng trong thơ là thế nào ? Ở đây, tính chất biểu cảm đã tồn tại ở trạng thái nào ?

Hướng kết luận : Bài thơ này cũng tương tự bài *Sông núi nước Nam* ở chỗ tác giả đều diễn đạt ý tưởng theo kiểu nói chắc nịch, sáng rõ, không hình ảnh, không hoa văn ; cảm xúc trữ tình đã được nén kín trong ý tưởng.

Hoạt động 5. GV hướng dẫn HS kết luận chung về hai bài thơ *Sông núi nước Nam* và *Phò giá về kinh* theo gợi ý sau :

– Hai bài thơ đã thể hiện bản lĩnh, khí phách của dân tộc ta. Một bài nêu cao chân lí vĩnh viễn, lớn lao nhất, thiêng liêng nhất : Nước Việt Nam là của người Việt Nam, không ai được xâm phạm, xâm phạm sẽ thất bại. Một bài thể hiện khí thế chiến thắng ngoại xâm hào hùng của dân tộc và bày tỏ khát vọng xây dựng, phát triển cuộc sống trong hoà bình, với niềm tin đất nước bền vững muôn đời.

– Hai bài thơ, một bài thuộc thể thất ngôn tứ tuyệt (Đường luật), một bài thuộc thể ngũ ngôn tứ tuyệt (Đường luật) nhưng đều diễn đạt ý tưởng và giống nhau ở cách nói chắc nịch, cô đúc, trong đó ý tưởng và cảm xúc hoà làm một, cảm xúc nằm trong ý tưởng.

Hoạt động 6. GV nhắc HS học thuộc lòng bài thơ và lưu ý HS chú ý đến sự ăn khớp giữa nội dung và hình thức bài thơ khi làm bài luyện tập.